

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8CoCsp/5/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122293691
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eduard Valenčin
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:6122293691.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Eduarda Valenčina a členov senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Mariána Hoffmanna, PhD., v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s. so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX C. D. E., o zaplatenie 6.124,95 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 5Csp/78/2022-150 zo dňa 20.10.2022, takto

rozhodol:

- I. N e p r i p ú š ť a vstup Občianskeho združenia Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov so sídlom Šafárikovo námestie 7, 811 02 Bratislava do konania.
- II. P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti.
- III. N e p r i z n á v a žalovanému náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal proti žalovanému zaplatenia sumy 6.124,95 eur, kapitalizovaného úroku vo výške 2.132,98 eur, kapitalizovaného úroku z omeškania v sume 2,94 eur a úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 6.124,95 eur od 25.03.2022 do zaplatenia.

2. Okresný súd Vranov nad Topľou ako súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol, takto: „Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 4845,41 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 4845,41 eur od 29.3.2022 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamietla.

Žalobcovi priznáva proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 17 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie, po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.“

3. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie preukázané, že právny predchodca žalobcu ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli dňa 08.01.2020 zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 7000,- eur, ktorý mal žalovaný splatiť v pravidelných 96 mesačných splátkach po 102,20 eur. Prvá splátka bola podľa zmluvy splatná dňa 20.01.2020, výška úrokovej sadzby bola 8,90% ročne a poplatok za poskytnutie úveru predstavoval 350,- eur. Zároveň bol dohodnutý poplatok za poistenie úveru v sume 2,50 eur mesačne, pri počte úhrad 96.

4. Zo žiadosti o poskytnutie spotrebného úveru zo dňa 08.01.2020 vyplynulo, že žalovaný je slobodný a nemá vyživovacie povinnosti. V časti „Údaje o príjmoch žiadateľa“ je v jednotlivých kolónkach uvedené „Zamestnanie: zamestnanec“, „Typ príjmu: neuvedený“, „Profesia: robotník“, „Odvetvie: drevospracujúci

priemysel“, „Najnižší čistý mesačný príjem: neuvedený“, „Pracovná pozícia: iné“. Názov, adresa a IČO zamestnávateľa nie sú vyplnené. V časti „Údaje o výdavkoch domácnosti“ sú uvedené výdavky na potraviny a stravovanie v sume 60,- eur, bývanie a energie v sume 90,- eur, doprava a telekomunikácie v sume 5,- eur.

5. Podľa potvrdenia o posúdení prijatej žiadosti o odklad splátok zo dňa 11.05.2021 žalobca povolil žalovanému odklad splátok s tým, že prvou odloženou splátka je splátka splatná 20.05.2021 a dátum poslednej odloženej splátky úveru je 20.10.2021. Prvá splátka po odklade splátok bude splatná dňa 22.11.2021.

6. Podľa oznámenia o výške mesačnej splátky úveru č. 000000000689438 z 26.10.2021 predstavuje výška splátky 113,06 eur mesačne, počet splátok je 74, úroková sadzba 8,90%, RPMN 9,42%, zostatok istiny 6124,95 eur, celková čiastka 8366,44 eur, dátum splatnosti úveru 20.12.2027, nová výška poplatku za poistenie 2,77 eur, celkové mesačné náklady 115,83 eur.

7. Výzvou na predčasné splatenie úveru zo dňa 24.03.2022 žalobca vyzval žalovaného o bezodkladnú úhradu celého dlhu vo výške 6.593,62 eur, keďže o predčasnej splatnosti rozhodol ku dňu 24.03.2022. Podľa predloženej kópie doručky bola zásielka s listinou adresovaná žalovanému na adresu uvedenú v zmluve uložená na pošte dňa 28.03.2022.

8. Podľa opakovaného upozornenia zo dňa 19.01.2022 žalobca žiadal žalovaného o zaplatenie sumy 147,73 eur do 24.01.2022. Jednalo sa o omeškané splátky v sume 132,73 eur a zmluvnú pokutu v sume 15,- eur. Podľa predloženej kópie doručky bola zásielka s listinou adresovaná žalovanému na adresu uvedenú v zmluve uložená na pošte dňa 25.01.2022.

9. Z prehľadu splácania do predčasného zosplatenia je zrejmé, že žalovaný celkovo splátkami uhradil do 22.11.2021 sumu 1.804,59 eur. Podľa prehľadu splácania po predčasnom zosplatení žalovaný neuhradil žiadnu splátku. Podľa stavu omeškaných splátok úveru ku dňu zosplatenia 24.03.2022, ich suma predstavovala celkovo 452,24 eur. Podľa prepočtu zmluvných úrokov predstavoval dlžný úrok ku dňu 24.03.2022 sumu 398,75 eur. Podľa prepočtu úrokov z omeškania predstavoval dlžný úrok ku dňu 24.03.2022 sumu 2,94 eur. Podľa výpočtu zmluvného úroku do konečnej splatnosti, tento predstavuje 2.132,98 eur.

10. Z predloženého výpisu z účtu žalovaného je zrejmé, že dňa 08.01.2020 bolo žalovanému na účet poskytnutých 7.000,- eur a zároveň mu bol účtovaný poplatok v sume 350,- eur.

11. Prioritne súd prvej inštancie posudzoval premlčanie uplatnenej pohľadávky, sledujúc splnenie predpokladov podľa § 54a Občianskeho zákonníka. Podľa zmluvy o spotrebiteľskom úvere bola splatnosť úveru rozvrhnutá na 96 mesiacov. Prvá splátka bola splatná dňa 20.01.2020 a žaloba bola na súde podaná dňa 13.04.2022. K trojročnej premlčacej dobe je potrebné ešte pripočítať 76 dní v zmysle zákona č. 62/2020 Z.z. (35 dní za obdobie neplynutia lehôt od 27.03.2020 do 30.04.2020 a 41 dní od 19.01.2021 do 28.02.2021). Z uvedeného je zrejmé, že nárok žalobcu nie je premlčaný ani sčasti.

12. Súd prvej inštancie taktiež posudzoval, či žalobca skúmal bonitu spotrebiteľa v súlade s § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch v čase uzavretia zmluvy. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že pri overovaní bonity žalovaného žalobca mal nejaké údaje o majetkových pomeroch žalovaného, avšak nebolo preukázané, či s odbornou starostlivosťou pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere posúdil schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Postup žalobcu pri skúmaní bonity spotrebiteľa preukázaný v konaní sa javí iba formálny a nezodpovedajúci odbornej starostlivosti. S odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a výdavkov žiadateľa. Len samotné zhromaždenie informácií o klientovi, a navyše neúplné, nemožno samo o sebe považovať za náležité splnenie si povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Takýto spôsob zisťovania bonity klienta možno charakterizovať ako posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa (bez zistenej výšky či samotnej existencie pravidelného mesačného príjmu žalovaného a jeho výdavkov) a účelové použitie údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej schopnosti spotrebiteľa splácať úver, ako tomu v

skutočnosti je, čo spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch.

13. V danom prípade žalobca mal k dispozícii žiadosť o poskytnutie úveru, kde žalovaný mal uviesť údaje o svojom zamestnaní, avšak tieto údaje sú neúplné, nič nehovoriace, bez akejkoľvek možnosti ich overenia, teda žalobca z týchto údajov nemohol mať vedomosť o príjmoch žalovaného. Žalovaný síce uviedol, že je zamestnaný, avšak neuviedol označenie zamestnávateľa, ani výšku jej príjmu. Taktiež neuviedol o aký druh pracovného pomeru sa jedná. V súdnom konaní nebolo preukázané, že by si žalobca údaje týkajúce sa príjmov žalovaného preveroval dopytom na Sociálnu poisťovňu. Taktiež súdu nie je zrejmé ani to, ako zisťoval výdavky žalovaného, prípadne overil výdavky uvádzané žalovaným v žiadosti. Nie je zrejmé ako overil žalobca napríklad výdavky na bývanie žalovaného (v žiadosti uvádza sumu 90,- eur, avšak doklad o preukázaní uvedeného absentuje), pričom zo žiadosti ani nie je zrejmé, o aký typ bývania u žalovaného ide (podnájom, vlastné bývanie, byt) a v kolonke „typ bývania“ sa uvádza iba „iné“.

Žalobca predložil listinu označenú ako CREDIT REPORT - ANALYTIC, z ktorej vyplýva iba to, že žalovaný mal v čase uzavretia zmluvy jeden existujúci úver s konečnou splatnosťou dňa 12.05.2022, kde mu ostávalo uhradiť na istine splátok a prísľušenstve ešte sumu 1.477,- eur.

14. Ak žalobca poukázal na ust. § 7 ods. 43 zákona o spotrebiteľských úveroch a na predložený výpis z bežného účtu (ktorý mal byť vedený žalobcom pre žalovaného od 10.04.2018), z predmetného výpisu za obdobie 01.01.2020 do 31.01.2020 je zrejmé, že debetné operácie žalovaného v uvedenom období predstavovali -6.802,73 eur a kreditné operácie, vrátane poskytnutého úveru žalobcom vo výške 7.000,- eur, predstavovali 7.740,93 eur. Z predloženého výpisu bol tak súdu zrejmý iba obrovský debet na účte žalovaného, napriek uvedenému mu však žalobca poskytol úver vo výške 7.000,- eur, pri existencii iného dlhu vo výške 1.477,- eur a bez dostatočného zisťovania jeho majetkových pomerov.

15. Súd prvej inštancie skúmal spotrebiteľskú zmluvu aj z ohľadom na to, či obsahuje všetky obligatórne náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch účinným v čase jej uzavretia. Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať aj celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie (§ 9 ods. 2 písm. e) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch). V zmluve bola výška poskytnutého úveru uvedená sumou 7.000,- eur. Žalobca tvrdí, že sa jedná o sumu aj odovzdanú žalovanému, avšak zo samotného výpisu z bežného účtu žalovaného, ktorý predložil žalobca, je zrejmé, že okamžite s poskytnutím spotrebiteľského úveru (dňa 08.01.2020) bol žalovanému zaúčtovaný poplatok za poskytnutie úveru vo výške 350,- eur. Ak teda na účet žalovaného bola pripísaná suma úveru, vzápätí z nej žalobca zinkasoval sumu poplatku 350,- eur, teda reálne žalovaný disponoval nie istinou úveru 7.000,- eur, ale sumou 6.650,- eur. Za tejto situácie bolo preukázané, že žalovaný disponoval reálne sumou úveru iba vo výške 6.650,- eur a ak v zmluve bola výška úveru uvedená sumou 7.000,- eur, bola uvedená nesprávne. Pre absenciu obligatórnej náležitosti zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. e) zákona o spotrebiteľských úveroch je potrebné považovať tento spotrebiteľský úver za úver bez poplatkov a bez úrokov, ako to vyplýva z ustanovenia § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu podpísania zmluvy.

16. Pokiaľ žalobca poukázal na § 499 Obchodného zákonníka, v danom prípade nepreukázal, aká konkrétna služba bola spotrebiteľovi ponúknutá ako protiplnenie za úhradu poplatku za poskytnutie úveru v sume 350,- eur. Súd nevyhlásil prípustnosť takéhoto poplatku v prípade, že reálne žalobca poskytol žalovanému aj nejakú skutočnú službu. V danom prípade však nebol žalovanému poskytnutý ani len odklad čerpania úverovej istiny, nakoľko v deň podpisu zmluvy bol žalovanému na bežný účet poskytnutý úver a v rovnaký deň aj zaúčtovaný poplatok za poskytnutie úveru v sume 350,- eur.

17. V niektorých prípadoch dokonca obdobné zmluvné ustanovenia iných dodávateľov boli považované za neprijateľné zmluvné podmienky s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka a uplatňovanie nárokov z nej za rozporné s dobrými mravmi, pretože takáto podmienka nebola individuálne dohodnutá a súčasne jednoznačne spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán na úkor žalovaného ako spotrebiteľa. Vo vzťahu k poplatku za poskytnutie úveru je potrebné poukázať na ust. § 53 ods. 4 písm. t) Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, podľa ktorého za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere

nesleduje záujmy spotrebiteľa. Poplatok by mal korešpondovať nejakému predmetu plnenia. Žalobca bližšie nešpecifikoval, aké skutočné plnenie dostáva spotrebiteľ, keď zaň má zaplatiť poplatok 350,- eur pri poskytnutom úvere 7000,- eur, nakoľko za poskytnutie úveru spotrebiteľ zaplatí odmenu v podobe úrokov. Zákon o spotrebiteľských úveroch síce predpokladá okrem úrokov aj inštitút poplatku, ale je nevyhnutné, aby sa ním platilo skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme. Dá sa len predpokladať, že poplatok za poskytnutie úveru je zrejme poplatkom za akúsi administratívnu agendu s tým spojenú. Aj keby sa pripustil takýto vedľajší predmet plnenia, súd považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorej zodpovedá poplatok za vedľajšie plnenie, ktoré si spotrebiteľ neobjednal a ktoré slúži výlučne v prospech dodávateľa. Uplatňovanie uvedeného nároku na poplatok za poskytnutie úveru je tak možné zároveň považovať za priečiace sa dobrým mravom v zmysle § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka.

18. Podľa názoru súdu prvej inštancie v danej veci existujú aj dôvodné pochybnosti o správnom určení celkovej čiastky ktorú ma spotrebiteľ zaplatiť, teda údaj vyžadovaného podľa § 9 ods. 2 písm. h) zákona o spotrebiteľských úveroch. Zo zmluvy a ani zo skutočností deklarovaných žalobcom v zmluve, totiž nie je možné dospieť k celkovej čiastke úveru. Žalobca udáva v bode 1.2 zmluvy, že výška mesačnej splátky je 102,20 eur, avšak z prehľadu splácania je zrejme, že výška splátky bola 104,70 eur, teda vrátane poistného v sume 2,50 eur mesačne. Počet splátok bol 96, pričom celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť je v bode 1.2 uvedená vo výške 10.161,20 eur. Avšak 96 splátok po 104,70 eur po prirátaní poplatku za poskytnutie úveru v sume 350,- eur predstavuje spolu sumu 10.401,20 eur.

19. Ak mali byť použité na výpočet celkovej čiastky iné údaje, resp. predpoklady pre výpočet RPMN, potom uvedená skutočnosť nie je zrejma z obsahu zmluvného formulára a tieto údaje sa v ňom nenachádzajú. Z obsahu uzatvorenej zmluvy o úvere vyplynulo, že je v nej uvedená výška poistného 2,50 eur mesačne, čo predstavuje pri 96 splátkach sumu 240,- eur. Z uzatvorenej zmluvy o úvere zároveň nevyplýva možnosť spotrebiteľa odmietnuť ponúkané doplnkové služby. Žalobca nepredložil súdu žiadnu samostatnú poistnú zmluvu uzavretú so žalovaným, z ktorej by bolo možné vyvodiť platné a od úveru nezávislé dojednanie o povinnosti žalovaného platiť poistné. Podľa predloženého formulára zmluvy, ako aj žiadosti o poskytnutie úveru je zrejme, že poistenie ako doplnková služba bolo v nich uvedené bez akejkoľvek zmienky o možnosti odmietnutia poplatku za poistenie schopnosti splácať úver. Takto vopred naformulované doplnkové služby nemožno hodnotiť inak ako jednu z podmienok uzatvorenia zmluvy o úvere. V zmluve o úvere nie je správne uvedená celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. Ak zákon vyžaduje v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvádzať celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, je nepochybné, že v zmluve musí byť táto čiastka uvedená správne. Nesprávne uvedené obligatórne náležitosti zmluvy majú rovnaké dôsledky, ako by údaj nebol uvedený vôbec.

20. Žalobca nepreukázal, že v danom prípade išlo o zmluvnú podmienku, ktorú si vymienil žalovaný, resp. že žalovaný mal možnosť výberu, či poskytnutie tejto doplnkovej služby prijme alebo odmietne. Žalovaný ako spotrebiteľ nedostal žiadnu možnosť voľby s alternatívou obsahujúcou vyznačenie, že poistenie nepožaduje. Pokiaľ poistenie nie je podmienkou poskytnutia úveru, zmluva musí byť v časti dojednania poistného transparentná a určitá tak, aby bolo nad rámec akýchkoľvek pochybností zrejme, že spotrebiteľ sa dobrovoľne rozhodol pre poistenie, a to na základe všetkých potrebných informácií, ktoré mu majú byť primerane vysvetlené. Ak potom žalobca poistné nezahrnul do celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, a teda do celkovej čiastky, ktorú má spotrebiteľ v súvislosti s poskytnutím úveru zaplatiť podľa § 9 ods. 2 písm. h) zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia zmluva, je poskytnutý úver bezúročný a bez poplatkov.

21. Vzhľadom bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru má žalovaný vrátiť žalobcovi len sumu skutočne poskytnutého úveru. Žalovanému bol poskytnutý úver 6.650,- eur a po odrátaní všetkých úhrad žalovaného v sume 1.804,59 eur, súd prvej inštancie žalovaného zaviazal na úhradu nesplatenej istiny v sume 4.845,41 eur a vo zvyšnej časti žalobu žalobcu zamietol. Žalobcovi priznal aj úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 4.845,41 eur od 29.03.2022, teda odo dňa nasledujúceho po dni, kedy sa výzva na predčasné splatenie úveru dostala do dispozičnej sféry žalovaného (zásielka s výzvou bola podľa predloženej obálky s doručenkou uložená na pošte dňa 28.03.2022), do zaplatenia.

22. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 2, § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Z pôvodne uplatnenej sumy 8.260,87 eur s ďalším nevyčísleným príslušenstvom, žalobca dôvodne uplatňoval sumu 4.845,41 eur spolu s príslušenstvom, vo zvyšku súd žalobu zamietol. Žalobcov úspech tak predstavoval 58,65% a neúspech 41,35%, čo je naopak úspech žalovaného. Úspešnejšiemu

žalobcovi tak vznikol proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 17%, ktorý mu súd aj priznal.

23. Proti tomuto rozsudku, v jeho zamietavej časti, podal odvolanie žalobca, namietajúc, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Žalobca ako banka s odbornou starostlivosťou preveril žalovaného a pri posudzovaní jeho bonity bral do úvahy údaje zo Spoločného registra bankových informácií a Nebankového registra klientskych informácií, údaje poskytnuté žalovaným v žiadosti o poskytnutie úveru a kreditné a debetné obraty na bežnom účte klienta.

Poplatok za poskytnutie úveru bol dohodnutý priamo v úverovej zmluve, a to jasne, zrozumiteľne, vyznačený aj tabuľkou spolu s ostatnými kľúčovými podmienkami poskytnutia úveru. Žalovaný bol s poplatkom riadne a preukázane oboznámený a uzrozumený a podpisom s ním vyjadril súhlas. Poplatok je pritom uhrádzaný na zákonomnom základe a tvorí zložku ceny predmetu plnenia. Z tohto dôvodu nie je v zmysle ustanovenia § 53 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

Poistné nebolo uvedené v celkových nákladoch spotrebiteľa v úverovej zmluve, pretože uzatvorenie poistenie nebolo podmienkou uzatvorenia úverovej zmluvy a nemalo vplyv na žiadnu jej podmienku. Preto je neopodstatnený záver súdu prvej inštancie ohľadom výšky RPMN.

Žalobca navrhol napadnutý rozsudok zmeniť, žalobe v celom rozsahu vyhovieť a zaviazat' žalovaného na úhradu dlžnej sumy v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

24. Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej aj ako „CSP“), po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania, ktoré mu predchádzalo a odvolania žalovaného podľa § 363 a § 365 ods. 1 CSP, pri viazanosti dôvodmi a rozsahom tohto odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 CSP), skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie podľa § 383 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, za splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 219 ods. 3 CSP, dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

25. Z obsahu preskúmaného spisu je zrejmé, že súd prvej inštancie mal vykonaným dokazovaním preukázané, že sporové strany dňa 08.01.2020 uzavreli zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru, podľa obsahu ktorej mal byť žalovanému poskytnutý úver vo výške 7.000,- eur, splácaný v 96 mesačných splátkach po 102,20 eur. Z dôvodu neplnenia zmluvných povinností žalobca ako veriteľ pristúpil dňa 24.03.2022 k predčasnému zosplatneniu úveru podľa § 53 ods. 9, § 565 Občianskeho zákonníka.

26. Pri posudzovaní dôvodnosti podanej žaloby súd prvej inštancie konštatoval, že žalobcom uplatnený nárok nie je premlčaný, ale sčasti ho však nemožno priznať. Poukázal na to, že žalobca pred poskytnutím úveru žalovanému neskúmal jeho bonitu podľa § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch, súčasne zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje obligatórne náležitosti o celkovej výške úveru, ani o celkovej čiastke, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť. Z týchto dôvodov sa preto poskytnutý považuje za bezúročný a bez poplatkov v súlade s ustanovením § 11 ods. 1 písm. b), ods. 2 zákona o spotrebiteľských úverov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. V takom prípade žalobcovi prislúcha nárok len na zaplatenie nesplatenej istiny úveru a v prevyšujúcom rozsahu žaloba nie je dôvodná.

27. Podľa prevažnej vecnej argumentácie odvolateľa dospel súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V odvolacom konaní pritom z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu a z dôvodov, z ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať (§ 379, § 380 ods. 1 CSP). Odvolací súd posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov najmä v kontexte namietaných nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia veci, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

28. Predtým však, než odvolací súd pristúpil k prieskumu vecnej správnosti napadnutého rozsudku, považoval za nevyhnutné rozhodnúť o návrhu Občianskeho združenia Všeobecná ochrana práv

spotrebiteľov so sídlom Šafárikovo námestie 7, 811 02 Bratislava (ďalej aj ako „zduženie“) o pribratie do konania. Z návrhu zo dňa 11.01.2023 je zrejmé, že zduženie odvodzuje oprávnenie na vstup do konania z ustanovenia § 95 ods. 1 CSP, ktoré je však podmienené súhlasom strany, na ktorej má zduženie ako právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu, vystupovať. Podľa obsahu predloženého spisu súd prvej inštancie doručoval návrh zduženia žalovanému, ktorý sa žiadnym spôsobom písomne nevyjadril. Súhlas žalovaného s pribratím do konania nepreukázalo súdu ani zduženie. S ohľadom na uvedené, v predmetnom konaní chýba zákonný predpoklad pribratia zduženia do konania, v dôsledku čoho odvolací súd návrhu nevyhovela a pribratie do konania nepripustil. Keďže ustanovenie § 95 ods. 1 CSP sa týka účasti v konaní, čo vyplýva aj zo subsumovania daného ustanovenia do šiestej hlavy CSP o iných subjektoch konania, nie je možné postupovať podľa § 157 ods. 2 CSP, ako sa toho domáha zduženie, keďže odkazované ustanovenie § 157 ods. 2 CSP sa týka postupu a vedenia konania.

29. V kontexte uplatnených odvolacích dôvodov vo všeobecnosti odvolací súd uvádza, že skutkový stav veci zisťuje súd na základe tvrdení sporových strán a výsledkov vykonaného dokazovania. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nárok alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu.

30. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010).

31. Po oboznámení sa s obsahom preskúmaného súdneho spisu dospela odvolací súd k záveru, že pre posúdenie opodstatnenosti podaného odvolania je nevyhnutné preskúmať vecnú správnosť záveru súdu prvej inštancie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru zo dňa 08.01.2020. Odôvodnenie napadnutého rozsudku je v tomto ohľade rozsiahle a podrobne zdôvodnené, žalobca však správnosť skutkových zistení súdu prvej inštancie a správnosť právneho posúdenia veci namieta. Prihliadajúc pritom na článok 17 CSP, odvolací súd mieni v konaní postupovať tak, aby predložená vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, preto nepovažuje za potrebné osobitne skúmať, či žalobca a) pred poskytnutím úveru skúmal bonitu spotrebiteľa, b) či zahrnul poisťovňu do RPMN a celkovej čiastky, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť, c) či správne uviedol v zmluve výšku úveru a d) či poplatok za poskytnutie úveru je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Všetky súdom prvej inštancie uvedené skutočnosti podľa písmen a) až d) totižto vedú k záveru o tom, že žalobca nemá nárok na zaplatenie požadovaných poplatkov a úrokov, ale len na vrátenie istiny poskytnutého úveru.

32. V odvolacom konaní je prítomná spornosť medzi závermi súdu prvej inštancie a závermi žalobcu, pričom ani rozhodovacia činnosť všeobecných súdov Slovenskej republiky nemusí byť v nastolených otázkach jednotná, čo napokon vyplýva aj z podaného odvolania žalobcu a predložených rozhodnutí všeobecných súdov SR. Zdá sa však, že jedna okolnosť ostala v odvolaní žalobcu bez pripomienok, pritom je kruciálnou pre posúdenie úveru podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch a prislúcha jej judikatúra Súdneho dvora Európskej únie a ustálená rozhodovacia prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. In concreto, žalobca v zmluve o spotrebiteľskom úvere dohodol so žalovaným poplatok za poskytnutie úveru, ktorý však zahrnul do poskytnutej istiny úveru. Keďže zmluva o úvere (pôžička) je reálnym kontraktom, viažucim sa na odovzdanie požičanej sumy, v prejednanom prípade nastal rozpor medzi zmluvným dojednaním o úvere vo výške 7.000,- eur a skutočne poskytnutou sumou úveru vo výške 6.650,- eur, po odrátaní poplatku za poskytnutie úveru vo výške 350,- eur.

33. Správnosť postupu žalobcu ako veriteľa, ktorý s ohľadom na výsledky vykonaného dokazovania žalobcovi okamžite odrátal poplatok za poskytnutie úveru vo výške 350,- eur z dohodnutej istiny úveru 7.000,- eur bola pritom v obdobných veciach podrobená prieskumu zo strany Súdneho dvora Európskej únie. V rozsudku vo veci C-377/14 Radlinger, Radlingerová proti Finway a.s. z 26. apríla 2016 sa Súdny dvor Európskej Únie okrem iného vyjadril k požiadavkám na náležitosti spotrebiteľských zmlúv a na otázku vnútroštátneho súdu, akým spôsobom sa má vykladať pojem „celková výška úveru“ obsiahnutý v článku 3 písm. l) a článku 10 ods. 2 smernice 2008/48 a pojem „výška čerpania“ obsiahnutý v bode I prílohy I tejto smernice, odpovedal, že článok 3 písm. l) a článok 10 ods. 2 smernice 2008/48/ES, ako aj bod I prílohy I tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že celková výška úveru a výška čerpania úveru označujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené. V rozhodnutí Súdny dvor uviedol, že dôsledkom takéhoto postupu, t.j. zahrnutia nákladov spotrebiteľa spojených s úverom do výšky čerpania úveru, je podhodnotenie RPMN, ktorého výpočet závisí od celkovej výšky úveru.

34. Ustálená rozhodovacia prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je vyjadrená predovšetkým publikáciou rozhodnutí v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 6. marca 2017, sp. zn. 3 Cdo 6/2017).

35. Celkovú výšku spotrebiteľského úveru podľa § 2 písm. l) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch predstavuje suma finančných prostriedkov reálne poskytnutá spotrebiteľovi veriteľom. Poplatok za poskytnutie úveru zrazený z istiny hneď pri uzavretí zmluvy nemožno zahrnúť do celkovej výšky spotrebiteľského úveru (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30. júna 2022, sp. zn. 9 Cdo 287/2021, zverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 4/2022)

36. S ohľadom na poukazované rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-377/14 Radlinger, Radlingerová proti Finway a Najvyššieho súdu SR z 30. júna 2022, sp. zn. 9 Cdo 287/2021 je zrejmé, že žalobca pri koncipovaní zmluvy o spotrebiteľskom úvere pochybil a nesprávne uviedol údaj o výške poskytnutého úveru, ktorý v rozpore so zmluvným dojednaním v skutočnosti činil sumu 6.650,- Eur. Navyše, v dôsledku navýšenia celkovej výšky úveru o poplatok za poskytnutie úveru nemôže byť správne vypočítaná ani výška RPMN. Dôsledkom neoprávneného zahrnutia poplatku za poskytnutie úveru, ktorý predstavuje celkový náklad úveru pre spotrebiteľa, do celkovej výšky úveru, bude podhodnotenie RPMN, keďže výpočet RPMN je závislý od výšky poskytnutého úveru. Navýšenie celkovej výšky úveru o poplatok za poskytnutie úveru má zároveň aj ten následok, že sa bude úročiť nielen poskytnutý úver, ale aj poplatok za jeho poskytnutie, tým pádom dôjde k zvýšeniu celkovej splatnej čiastky a mení sa tým výška hlavného predmetu zmluvy.

37. Pokiaľ teda údaje predstavujúce obligatórne náležitosti spotrebiteľskej zmluvy nie sú uvedené v zmluve správne, nemožno hovoriť o splnení povinnosti podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, pričom nesplnenie z neho vyplývajúcej povinnosti zákon striktnie sankcionuje tým, že spotrebiteľský úver sa stáva od počiatku bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 písm. b) zákon o spotrebiteľských úveroch), čo svedčí o správnosti skutkových zistení a aj právneho posúdenia veci zo strany súdu prvej inštancie.

38. Žalobcovi prislúcha z predmetného zmluvného vzťahu so žalovaným nárok na vrátenie poskytnutej istiny úveru vo výške 6.650,- eur. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaný na úhradu dlhu zaplatil žalobcovi celkovo 1.804,59 eur, nesplatená časť istiny úveru predstavuje sumu 4.845,41, čo zodpovedá hmotnoprávnemu nároku žalobcu a dôvodnosti podanej žaloby. V prevyšujúcom rozsahu súd prvej inštancie rozhodol vecne správne, ak žalobu zamietol.

39. Za daného stavu odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok v jeho zamietavej časti postupom podľa § 387 ods. 1 CSP.

40. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný, preto nárok na náhradu trov odvolacieho konania patrí úspešnému žalovanému. Z obsahu spisu je však zrejmé, že v priebehu odvolacieho konania žalovanému žiadne preukázateľne trovy odvolacieho konania nevznikli. Vychádzajúc z čl. 17 základných princípov CSP, odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania žalovanému nepriznal. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

41. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).